

Egyes szám ára
10
fillér

ZEMPLÉN

Egyes szám ára
10
fillér

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal:
Vármegyeháza II. udvar
Telefon: 109. Postafiók: 69.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BOGYAY KÁLMÁN

Megjelenik szombaton délben
Előfizetési ár:
Negyedévre 1:20 P, félévre 2:40 P, egész évre 4:80 P

A belügyminiszter leirata a vármegyéhez

Szell József belügyminiszter kinevezése alkalmából leiratot intézett a vármegye közönségéhez.

A leirat:

Zemplénavármegye tekintetes törvényhatósági bizottságához!

A Kormányzó Ur Ó Főméltósága az 1937. évi április hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem magyar királyi belügyminiszterrel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Amidőn a belügyminisztérium vezetését átvesszem, szívélyesen köszöntöm a vármegye közönségét és kipróbált tisztviselői karát

Ebből az alkalomból annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a társadalmi összhang, valamint a zavartalan rend és nyugalom fenntartására, a közigazgatási szolgálat jó ellátására és ennek keretében a társadalmi (szociális) jólét és a közegészségügy előmozdítására irányuló együttműködésünk eredményes lesz.

Szell s. k.

Debrecen egyhanguan dr. Domján Elek mellett

A püspökválasztással kapcsolatos közgyűlésen a debreceni ág. ev. egyház Pass Lajos esperes javaslatára egyhanguan dr. Domján Elek püspökhelyettesre adta le szavazatát.

A debreceni egyhangú határozat is bizonyítja annak, hogy a kerület túlnyomó többségének bizalma dr. Domján Elek püspöksége mellett nyilatkozik meg.

A Ref. Egyház hangversenye

A sátoraljaujhelyi Református Egyház Arokháty Béla orgonaművész által tervezett új orgonáját május 9-én avatja fel ünnepélyes keretek között.

Az orgona avatási ünnepségek napjának délutánján elsőrangú művészek szereplésével nagyszabású templomi hangversenyt rendeznek. A hangverseny műsorán a XVI-XVIII század protestáns zeneszerzőinek orgona, zenekari és énekkari darabjai szerepelnek.

A művészi eseménynek ígérkező orgonahangverseny iránt már is rendkívül nagy az érdeklődés.

10-es ezrednap

A miskolc-ujhelyi „háziezred”, a volt 10. honv. gy. e. május 9-én Miskolcon rendezte ezrednapját, melyen nagyszámmal vesznek részt a zempléniak is.

Nagy érdeklődés kíséri az ezrednapot, melynek műsorát legközelebb közöljük.

Szell József belügyminiszter nagyszerű beszéde a belügyi költségvetés vitájában

„Az államhatalomnak ne csak ökle legyen, amellyel sújtani tud, hanem legyen kinyújtott keze is, amellyel szeretettel simogat”

A képviselőház pénzügyi bizottsága szerdán tárgyalta a belügyi tárca költségvetését.

A számos felszólaló között nagyszabású beszédet mondott gróf Bethlen István, aki Szell József belügyminisztert új állásában melegen üdvözölte és kijelentette, hogy mindenki nagy várakozással néz jövő működése elé.

Nagy érdeklődés előzte meg Szell József belügyminiszter felszólalását, aki beszéde elején bejelentette, hogy programját a képviselőház plénuma előtt fogja majd kifejteni.

Beszéde során hangsúlyozta, hogy az autonómia szolgálatában egy évtizedet töltött el, nem szükséges ezért bizonyítania, hogy az autonómia iránt meleg érzással viseltetik és az autonómia minden jogosult erkölcsi és anyagi érdekét mindenkor szívében viseli.

Természetes, hogy a visszaélések megelőzésére és ahol szükség van, azok erőlyes megtorlására mindenkor komoly gondja lesz.

Magától értetődően teljesen magáévá teszi a miniszterelnöknek azt a programját, hogy a közrend és a közbiztonság nem kizárólag rendőri uton biztosítandó, hanem azt párhuzamosan ki kell egészítenie az állam szociális gondoskodásával is.

Az államhatalomnak ne csak ökle legyen, amellyel sújtani tud, hanem legyen kinyújtott keze is, amellyel szeretettel simogat.

Szigoruan érvényesíteni fogja azt az álláspontját, hogy az alapszabályuk szerint politikai működésre nem hivatott egyesületeket tiltott politikai célú működésükben megakadályozza. Ebbe természetesen beleérti azt is, hogy a pártok burkoltan se folytathassanak olyan működést, amely tulajdonképpen egyesületi működés leple alatt ilyen tiltott tendenciákat foglalna magában.

A községi jegyzői kart igen nagyra becsüli. Megfontolást igényel, hogy a jegyzőket a minősítés emelésével karöltve nem lehetne-e bizonyos hatósági jogkörrel felruházni, ami azonban az adóztatás rendszerével is összefüggésben van. A csendőrség és rendőrség működéséről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatik. A szociális megértés talaján állva, szeretettel kezeli a munkáskérdést. Nem szabad azonban visszaélniök a munkásoknak bizonyos hatalmi terrorisztikus eszközökkel.

Az új belügyminiszter nagyszabású beszédét, melyben részletesen foglalkozott még tárcája problémáival, a bizottság igen nagy tetszéssel és elismeréssel fogadta.

Egy pengő ötven filléres napszámberminimum a Hegyalján

A főispán felszólalása a szőlőmunkások érdekében

A Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács lapunk más helyén részletesen tárgyalt ülésének egy kiemelkedően nagyjelentőségű pontja volt a napszámberkérdésének megvitatása, melyekről tudvalévő, hogy megdöbbentően alacsonyak és hogy ennek következtében a hegyaljai munkásság rendkívül nehéz körülmények között él.

Dr. Fáy István főispán felszólalásában hivatkozott arra, hogy a vármegyei inségmunkáknál a legkisebb napszámber mértékét 1 P 50 fillérben állapította meg, mert a kormány szociális és népies programja feltétlenül szükségessé teszi, hogy a munkásság helyzetén

az adott nehéz viszonyok között is, amennyire csak lehet, segítsünk.

Azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretné, ha a Tanács ezen rendkívül nagy horderejű kérdéssel behatóan, meleg szívvvel és sok szociális megértéssel foglalkoznék.

Hangsúlyozta, hogy a hatóságok mindenütt igyekeznek a munkáskérdéseket megvédeni, viszont a munkásoknak is teljes munkát kell adniök, mert csak ebben az esetben számíthatnak támogatásra.

A napszámberkérdés körül vitában élénk részt vettek Gruber Andor Bodrogkeresztur, Nagy Ernő Sárospatak, Constantin Tamás Tolcsa és Binéth Jenő Tokaj.

A részletes vita eredményeképpen, amelyben a hozzászólók nagy szociális megértéssel tettek tanúságot, elhatározta a Tanács, miszerint felhívja a hegyközségeket, hogy 10 órai munkaidő alapulvétele mellett a legalacsonyabb férfi napszámberért 1.50 pengőben állapítsák meg, vagyis a szőlőmunkások órabér-keresete a 15 fillért feltétlenül érje el.

Permetezéshez értő és a permetező gépet kezelni tudó szakmunkások napszámberére 1.80 pengőt, az ojtást végzők pedig a helyi szokásoknak megfelelő bért kapjanak. A női és gyermeknapszámberéket ezzel arányban kell megállapítani.

A szerencsi járásban a mezőgazdasági napszámberket is emelik

Itt említjük meg, hogy már a mezőgazdaság terén is megindult a kedvezőbb napszámberké kialakulása.

A szerencsi járásban a járási munkabérmegállapító bizottság az ottani férfi napszámber legkisebb mérvét ugyancsak 1.50 fillérben állapította meg, a női napszámber pedig 1.20-ban, a gyermek napszámber pedig 0.90 pengőben. Ezen határozat most van a földmivelésügyi miniszter előtt jóváhagyás végett. Hasonló akció indult meg a tokaji járásban is és a gazdasági feltételek már előterjesztés is tett a földmivelésügyi miniszterhez a munkabérmegállapító bizottság ki- rendelése iránt.

Zakarékossági szempontból

nem engedélyezték a javadalmi hivatal vezetői állás átszervezését

Sátoraljaujhely város a javadalmi hivatal vezetői állást nyugdíj jogosultsággal bíró rendszeresített állásra kívánta átszervezni. A kormányhatósági jóváhagyás céljából felterjesztett képviselőtestületi határozat a hivatalvezető kezdőfizetését a IX. fizetési osztály 3. fokozatában jelölte meg úgy, hogy a megválasztott tisztviselő fokozatosan a VIII. fizetési osztály I. fokozatába lép elő.

A belügyminisztérium nem hagyta jóvá az átszervezést. Az elutasítást takarékosági szempontokkal indokolja a minisztérium, mert a város költségvetése így is csak magas pótdadókulcs alkalmazásával hozható egyensúlyba.

A belügyminiszter továbbra is szegődményes alkalmazottal kívánja a javadalmi hivatal vezetői állás betöltését, de felhívja a képviselőtestület figyelmét arra, hogy a vezetőnek esetleg az előírnyaton felül befolyó fogyasztási adó jövedelemből százalékos részesedés juttatásával biztosítson több javadalmazást.

Gerlay Iván tanácsnokot vasárnap bucsuztatják a zempléni lövészek

Vasárnap fél 10 órai kezdettel az alsóberecki Polgári Lövészegylet kispuska versenyt rendez. A versenyen a járás lövészei és leventéi kívül a szépen fejlődő zempléni lövészsport legjobb versenyzői is indulnak.

Az 50 méteres távolságra bármily rendszerű kispuskával kiírt verseny egyes számainak győztesei és helyezettei értékes tiszteletdíj és éremdíjazásban részesülnek.

A verseny befejezése után a Miskolcra áthelyezett Gerlay Iván testnevelési tanácsnok tiszteletére bucsubanketten vesznek részt a zempléni lövészek.

A vármegyei jótékonycélu táncestélyének újabb felülfizetései

A dr. Fáy Istvánné főispánné fővédnöksége alatt a vármegyháza összes termeiben április hó 3-ik napján rendezett jótékonycélu táncestélyre feltűzéstüket pótlólag beküldötték: Vecsey Oláh Károly, 10 pengőt, Dercsényi László 4 pengőt.

Az április hó 18-ik napján megjelent számunkban a feltűzettek névsorában: dr. Trócsányi József neve tévesen dr. Tomcsányi Józsefnek iratott.

A nemesszívű adakozóknak ez uton is köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

A Stefánia szülőotthon újabb építkezése

A belügyminiszter kölcsönt nyújt az építkezéshez

A sátoraljaujhelyi Stefánia anyas és csecsemővédő intézet igazgatótanácsa *Matyasovszky* Kálmán vármegyei főjegyző elnöklésével csütörtök délután nagy érdeklődéssel kísért ülést tartott a vármegyháza tanácstermében.

A közgyűlés elé terjesztett ügyek közül kiemelkedő fontosságú a Stefánia építkezése.

Dr. Pázmányi János igazgatófőorvos ismertette azokat a terveket, melyek alapján új építkezéssel kibővíti a Stefánia ujhelyi szülőotthonát. Bejelentette, hogy az építkezéshez a belügyminiszter 15.000 pengős kölcsönt bocsátott a Stefánia Szövetség rendelkezésére.

A fiók igazgatótanácsa elhatározta, hogy saját tőkéjéből 5.000 pengőt ad az építkezésekhez. Ujhely várostól kökitermelést, homokot és kavicsot, a vármegyétől másformájú kisebb hozzájárulást kérnek.

Az igazgatótanács teljes mértékben magáévá tette a javaslatot, elhatározta az építkezés sürgős megkezdését.

A szegedi beszéd

Darányi Kálmán miniszterelnök szegedi beszédének különösen örvendetes része az, amelyben az ifjuság elhelyezésével foglalkozott. Két év alatt ezer új tantermet építenek, ez egymaga ezer tanító elhelyezését jelenti. Az új állami költségvetésben hétszáznegyven új állás betöltésére kerül sor. A korábban elhelyezett háromezer gyakornok állása véglegessé válik.

A nemzeti önállósítási alap néhány év alatt négy-ötezer ifju elhelyezését biztosítja.

A közpénztárból élvezett *kettős jövedelmeket megszüntetik*, ez is munkalehetőségeket nyújt. Több ezer ember elhelyezését teszi lehetővé a 44 órás heti munkaidő.

Az értelmiségi fiatalság problémájának megoldására vonatkozó miniszterelnöki bejelentést nagy megnyugvással vette tudomásul a nemzet épp úgy, mint Szegeden az alkotmányos kormányzást illető, a diktatúrás törekvések és a szélsőséges mozgalmak letörésére vonatkozó kijelentéseit, annál is inkább, mert a beszédet ezekben a vonatkozásokban is tettek előzték meg.

Újra tárgyalta a borkölcsönök ügyét a hegyaljai hegyközségi tanács

Hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsönt kérnek azok részére, akik a januárban esedékes első részletet megfizették — Széll József belügyminiszter köszöntése

A Tokajhegyaljai Hegyközségek Tanácsa április 20-án tartotta meg tavaszi ülését parnói *Molnár* Béla elnöklésével, melyen a nagyszámúban megjelent tanácsstagokon kívül résztvett dr. Fáy István főispán és *Bornemisza* Miklós alispán is.

A napirend felvétele előtt egyhangú lelkesedéssel elhatározta a Tanács, hogy Hegyalja nagy jóttevőjét, Széll József volt főispánt, a Tokajhegyalja volt kormánybiztosát belügyminiszterré történt kinevezése alkalmából őszinte nagyrabecsúlással és meleg szeretettel üdvözli.

Deák Andor szőlészeti és borászati kerületi főfelügyelő tanácsstag ismertette a szőlőfelújítási kölcsön első évi részletének visszafizetésére vonatkozó adatokat. Ezek szerint hozzávetőleges számítással az adósok egyharmada törlesztett csak (főleg borban, kisebb része készpénzben) és így azok a remények, amelyek a borban való beszolgáltatáshoz fűződtek, nem váltak be.

Többek felszólalása után a Tanács elhatározta, hogy feliratilag kéri a földmivelésügyi és pénzügyi kormányzattól, miszerint

a borkölcsönöket 25 éves 5%-os amortizációs kölcsönökké változtassák át

és hogy az 5%-os törlesztésben a kamat is bennfoglaltassék.

Egyidejűleg felkérte a főispánt, hogy ezen felterjesztést vegye meleg pártfogásába.

Dr. Fáy István felszólalásában, — mielőtt a felvetett javaslat érdemére válaszolt volna, — hangsúlyozta, hogy a pénzügyminiszter a Hegyközségi Tanács mult évi előterjesztéséhez képest mint különös kedvezményt adta meg a kölcsönöknök természetben való visszafizetésének lehetőségét.

Hangsúlyozza tehát, hogy amennyiben a jövőre nézve további kedvezményeket óhajtunk elérni, annak előfeltétele az, hogy az adósok ezévi részletfizetési kötelezettségeiket teljesítsék, mert különben a Tokajhegyalja véglegesen elvesztené hitelét a pénzügyi

kormány előtt, ami azt eredményezné, hogy a jövőben a legnagyobb szükségben sem találnának kéréseink meghallgatásra.

Bejelenteti azt, hogy még mielőtt erre fel lett volna kérve, már a mult hét folyamán tárgyalásokat folytatott a földmivelésügyi minisztérium illetékes szakosztályával a kölcsönöknök hosszabb lejáratu kölcsönökké való átalakítása érdekében és ezen megbeszélések során az a meggyőződés alakult ki, hogy a miniszter a borkölcsönöknök hosszabb lejáratu amortizációs kölcsönökké való átalakítását a legmesszebbmenően hajlandó a pénzügyminiszternél támogatni, de kizárólag azok részére, akik most az első évi borban vagy pénzben való részletfizetési kötelezettségüknek eleget tettek.

A maga részéről szívesen, lelekkel hajlandó továbbra is támogatni a Hegyközségi Tanács ilyen irányu kérelmét.

Buza Béla dr. tanácsstag ismertette az amerikai, német és lengyelországi borkivitel jelenlegi állását, mely szerint az amerikai borexport lebonyolítására négy amerikai céggel kötött megállapodást. A németországi borkontingens beviteli engedélyére a Tanács feliratban fordult a földmivelésügyi minisztériumhoz, a lengyelországi borexportra vonatkozólag pedig bejelentette, hogy *Krakó*ban állami ellenőrzés alatt borpincét és szabadraktárt létesít a kormány.

Ezután elhatározta a Tanács, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez feliratot intéz, melyben a palackbor fuvardíjteleinek mérséklését, illetve a hordósbor díjteleinek egyenlő összegben való megállapítását kéri.

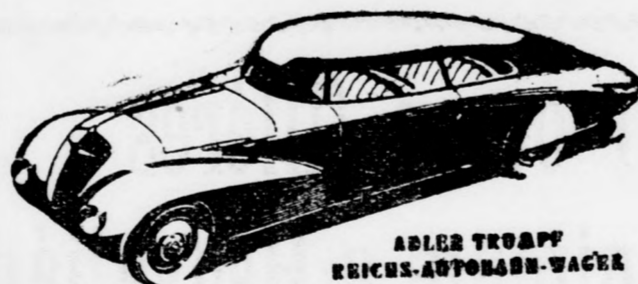
Átadták az ügyészségnek egy ujhelyi rendőr támadóit

A sátoraljaujhelyi ügyészségi fogházba kísérték *Holics* (Czinke) Mihály, *Holics* (Czinke) Miklós és *Majer* Géza ujhelyi lakókat. Mindhármuk ellen hatósági közeg elleni erőszak címén indult eljárás.

A háromtagu társaság vasárnap éjjel beborozott állapotban hangos lármát csapott a Rákóczi ucca környékén. A rendőr figyelmeztetésére sem hallgattak el, mire ez elő akarta állítani *Holics* Mihályt, a társaság leghangosabb tagját. *Holics* Mihály, fejbeverte a rendőrt. Dulakodás támadt a rendőr és a *Holics* fiu között. Ekkor már segítségül siettek a *Holics* Mihály társai is, akik igyekeztek őt kiszabadítani és ennek érdekében megtámadták a rendőrt.

A rendőr segítséget hívott, mire a társaság tagjai megfutottak. Hétfőn délelőtt azonban már mind a rendőrség kezére kerültek. Kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészségre.

Vegyen „ADLER autót“



mely a mai kor legmodernebb megbízható autója.

Felsőmagyarországi vezérképviselőt:

SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyár MISKOLC.

WEISZ BENŐ NŐI SZABÓ DIVATHAZAT
Rákóczi-utca 3. szám alá helyezte át

Tekintse meg új üzletét, női és leányka ruhákkal dúsan felszerelt, kibővült raktárát
Szabott árak! ✿ Mérték szerinti osztály! A „TARARÉROSSÁG“ tagjainak bevásárlási helye

Repülőtér épül Füzerradványban?

A pesti lapokban egyre-másra jelennek meg a tudósítások a füzerradványi Károlyi-kastély nagyszabású átalakítási munkálatairól, melyek annyira előrehaladtak, hogy a nagyvonalú és modern üdülőhely összel már meg is nyílik.

A tudósítások elragadtatással szólnak a 80 szebbnél-szebb szobáról, azoknak pazar berendezéséről, a stüllesztett fürdőmedencék rózsaszínű márványáról, melyek a kastély belsejében várják a vendégeket, a kastély körül emelkedő villák modern felszereléséről, a történelmi emlékekkel telített lakásmuzeumról, a hatalmas parkban felcsillanó gyönyörű tórról, a modern strandról, az élvező és szórakozó helyiségek soráról.

A kastély ura a nyaralóközönség rendelkezésére bocsátja ha-

talmas vadászterületét és mindenki, akinek jó puskája van, itt bőven talál lehetőséget szarvas, őz, vad-disznó, nyul és fácánvadászatra. A vadaskert dus vadállománya bőven nyújt erre lehetőséget. Rákászat, halászat, az istállók gyönyörű lovai, tenisz s a kontinens leg-szebb golfpályája, evezés, mind-mind a publikum rendelkezésére állanak.

A hírek szerint a kastély parkjában egy 400—500 méteres repülőtér épül, ahová a vendégeket Budapest—Mátyásföldről egy órán belül szállítják majd el.

Az új fürdőhelyről, melynek üzembe helyezése Sátoraljaujhelyre is döntő fontosságú lesz, legközelebb közlünk *eredeti helyszíni tudósítást*.

A Kazinczy Kör zeneestje

A Zempléni vármegyei Kazinczy Kör újjaledését jelenti az a nagy-sikerű zeneest, melynek hétfőn este lehetünk tanúi a vármegye-háza nagytermében. Zsufolásig megtelt teremben folyt le a nagy-szerű zeneest, melyen dr. Fáy István főispán és feleségével az élén a vármegye előkelőségeinek színe-java jelent meg.

A Kazinczy Kör vizsgálója remekül sikerült. A Kör új vezetősége arról tett tanúságot, hogy a mult-hoz hiven képes teljesíteni kötelességét és képes arra is, hogy a *Kazinczy Kör részére egy újabb nagy korszakot nyisson meg*.

A zeneest műsorán *Zathureczky Ede* és dr. *Herz Ottó* zeneművészek szerepeltek fényes sikerrel.

Dr. *Neuhaus* Frigyes igazgató, a Kör elnöke üdvözölte a közönséget és a megjelent művészeket. Rámutatott arra, hogy Kazinczy, akiről a Kör elnevezését nyerte, milyen rajongója volt a művészetnek és különösen a zenének.

Zathureczky Ede hegedűművész és dr. *Herz Ottó* zongoraművész szebbnél-szebb zeneszámai következtek.

Főlényes technikai tudással, meglepően tónusu, magával ragadó erejű előadással kápráztatta el *Zathureczky* hálás közönségét.

Beethoven Kreutzer szonátájában adta művészetének legjavát. Az a finom érzék, párosulva a biztos tudással, amivel dr. *Herz Ottó* a zongorát kezelte, bámulatba ejtett.

Bartók műve, *Bach: Air, Frescobaldi: Pastorale* gentile voltak *Zathureczky* műsorának kiemelkedő sikerű számai. Utóbbit a közönség zajos tetszésnyilvánítására a művész meg is ismételte.

Paganini Ördögkacagásában előadásának élményt jelentő ragyogása ragadta magával a közönséget.

Sajnáljuk, hogy dr. *Herz Ottó*t, mint szólistát, nem hallottuk.

ÉRTESÍTÉS

Tisztelettel értesítjük igen t. Tagjainkat, hogy irodahelyiségünket 1937. május 1-től **Rákóczi-utca 3. szám alá** (Gyarmathy-féle házba) helyezzük át.

Tisztelettel:
TAKARÉKOSSÁG.

Hol van a bejárata a Várhegy alagutjának?

(Hozzászólás)

Több hozzászólás történt már a *Zemplén* hasábjain a Várhegyen végzendő ásatások tervéhez. Ezek az ásatások — különösen a vár alapfalainak feltárása — becses látnivalóval gazdagítanak Ujhely környékének szépségeit és felszínre hozhatnának sok muzeális értékű történelmi ereklyét.

A terv, amelyet legújabbban *Lehoczky Sándor* ny. törvényszéki elnök vetett fel és amelyhez dr. *Visegrády János* és dr. *Székely Albert* szolgáltatnak néhány hasznos, szakszerű tanácsot és utbagazítást, — mindenképen érdemes arra, hogy valósággá váljon. Hiszem, hogy a multak emlékein lelkesülő tanulóifjúság — talán egy nyári munkatábor formájában — szívesen vesz részt ebben a

szép munkában. Bizonyosan akadnak a város tehetősebb polgársága körében sokan, akik anyagiakkal hozzájárulnak a terv megvalósításához és a város, valamint a vármegye az inségmunkák keretében bizonyára beilleszthetik a Várhegy ásatási munkáit is.

Tulajdonképpen kétirányú munkálatokat kellene végezteni a Várhegyen.

Az egyik lenne: a vár alapfalainak kiásása és ezzel turisztikai látványossággá tétele, a másik pedig a Várhegy alagutjának, vagy barlangjának feltárása. Erről az alagutról még a ma élő emberek közül is sokan tudnak és bejáratának hollétére vonatkozólag a néhai *Dongó Gy. Géza* által a „Zemplén” 1889 iki évfolyamában

és a „Sátoraljaujhely története” c. munkájában közölt adatok értékes utmutatást tartalmaznak.

A „Zemplén”-ben leírja *Dongó Gy. Géza*, hogy 1889-ben az akkor *Wihs Keresztély* tulajdonát képezett és a Nagyboglyoska déli lejtőjén fekvő szőlőben (amely később a Jelenek-család tulajdonába ment át) a sziklák robbantása alkalmával előtűnt a barlang bejárata. A munkások közül néhányan bemezékelték a barlangba és kb. 20 méter hosszúságban bejárták azt, de továbbhalolni a földomlások miatt nem tudtak. Látták azonban a földomlások hasadékein át, hogy a barlang tovább folytatódik, de felhagytak a további veszedelmes kutatással és a barlang nyílását kővekkkel és földdel betömtek. A barlang bejárt részében néhány csontvázat találtak, egyebet semmit, valószínű, hogy már régebben járt valaki ott előtűnt és elvitette azt, amit értékesnek vélt.

Lehet, hogy ez az alagút ösz-szeköttetésben állott a Várhegy tetején lévő és dr. *Székely Albert* által említett ciszternával és a várbeliek titkos menekülési utja volt, de lehet az is, hogy mindkét íreg más és más célt szolgált. Érdemes lenne az ásatások tervé-

TÖKÉLETES ALAKOT BIZTOSÍT A



A legfinomabb „GUTEX” gumifonalból minden színben és minőségben készült gumifűzők melegvízben is moshatók. 825/15

vel mielőbb komolyan foglalkozni, mert a várnak és környékének feltárása nemcsak muzeumunk anyagát gyarapítaná, hanem a város látképét idegenforgalmi szempontból is gazdagítaná. (is)

Önvédelemből megölte támadóját Sátán István tokaji gazdalegény

Az ujhelyi törvényszék orvoszakértői Tokajban felboncolták *Demkó-Ribovics István* gazdalkodót, akit *Sátán István* tokaji gazdalegény egyetlen késszurással megölt. Az orvosszakértők szerint *Demkó* nyakszirtet érte a szurás, mely átvágta a főitőeret és néhány percen belüli halált okozott.

Sátán István önvédelemre hivatkozik. A szemtanuk szerint *Demkó-Ribovics István* a tokaji kovácsműhely előtt ittas állapotban haladt és belekötött *Sátán István*ba, akit minden különös indok nélkül elvert.

Amikor *Sátán* látta, hogy az ittas ember ismét el akarja verni, kivette a bicskáját és azzal hadonászott *Demkó* előtt. Dulakodás

közben *Demkó*t nyakszirtszurás érte, lebukott, hiába volt minden segítség, néhány perc múlva meghalt.

A vizsgálat folyamatban van.

Keresünk

846/18

50 d a r a b

rugott borjura őszi beszorulásig

hegyközi legelőt.

Ajánlatokat **Királytelki Uradalom Királytelek-puszta** címre kérjük.

A botrányos futballmérkőzés izgalmaiba behalt egy sátoraljaujhelyi borbélysegéd

A nagy izgalommal kísért és botrányos jelenetekben bővelkedő vasárnapi futballmérkőzés a közönség sorából egy halálos áldozatot is követelt.

Kertész Gyula borbélysegéd, állandó és lelkes látogatója a SAC mérkőzéseknek, barátaival vasárnap is megjelent a pályán, s izgatottan követte a játék menetét. A fiatalember a játék végeztével panaszkodott, hogy rosszul érzi magát, s hazatérőben a *Wekerle* téren az egyik épület lépcsőházában ült le.

A ház egyik lakója a halottápadttá vált fiatalemberhez a mentőket hívta ki, de *Kertész Gyula* az *Erzsébet* kórházba való beszállítása közben meghalt.

Halálát az orvosi vizsgálat szerint szívszélhűdés okozta.

— **Ingyenes fényképtalványunkat** e héten *Komjáthy Béla* sátoraljaujhelyi előfizetőnk nyerte, kinek az utalvány ellenében a *Kottner* fotószalon teljesen ingyen 2 db. művészi fényképet szolgáltat ki.



Fogkömentes alig 8 hónap alatt!



Kalodont hazánkban az egyetlen fogkrém, mely Dr. Bräunlich-féle Sulforizin Oleatot tartalmaz. Ezen nyugszik egyedülálló hatása a fogkő ellen.

KALODONT FOGKŐ ELLEN

ZEMPLENI HIRADÓ

Gyermekelőadás

Jótekonycélú előadás volt vasárnap délután a zárdában. Zsufolásig megtelt a díszterem, alig lehetett helyet kapni. A műsort egy szép szavalókórus nyitotta meg. Százhusz fehér ruhás kislány szavalta el Székely László: „Isten szeme” című művét. A tökéletesen betanított szólók és együttesek érdekesen váltották fel egymást. Utána az elemi iskolások énekkari száma következett, majd egy nagyon kedves s mulatságos kis cserkészjelenet. Pásztortűz a Bodnár völgyben. A tűz körül, az erdő mélyén ülnek a kis Bárczy, Csaplaky, Hegyi, Wischán, Madzsar Gyuri és még mások. Epizódokat adnak elő a cserkészéletből. Ember Gabi mint főcserkész rengeteg tapsot aratott temperamentumos táncával és énekel.

Egy hosszú, négyfelvonásos irredenta mesejáték volt a műsor ötödik száma, sok-sok kis szereplővel, kik mind egytől-egyig a legjobbat igyekeztek nyújtani. Bájosak voltak a kék és rózsaszínű tündérek benne, kedvesek a vásárosok, — szép a királynő. Kimagasló színésztehetséget árukt el a kis „boszorkány”, Tamás Alice.

A műsor végét matyó tánc fejezte be s ez volt az előadás leglátványosabb s így legértékesebb száma. Nyolc matyófiú és nyolc matyólány táncolt díszes, eredeti mezőkövesdi öltözetben. Bájosan mozogtak: a kis Kúsztel Jutka, Porubszky Edith, Mendik Irénke, Kallivoda Gyöngyi, Fekete Sárika, Filó Felicia, Hrobár Annikó... s a többiek is mind ügyesek voltak s alig győztük nézni ezt a tarka, színes táncot! A fiúk között Ember Gabi volt talán a legkomolyabb, mert ő volt az egyetlen igazi fiú ebben a kis társaságban.

Mintha a magyar rónáról, az érett buzaföldekről valaki leszakított volna egy csomó piros pipacsot, kék buzavirágot, fehér margarétát egy színes csokorba és odaállította volna élénk mindnyájunk gyönyörködtetésére. Ismét csak átértéztük, hogy milyen nagy nemzeti értéke ennek a csonkaországnak a matyó föld tündérszép népviselete. Kevés fantázia kellett hozzá, elképzelni egy harangzugásos vasárnapot, mikor ilyen gazdagon öltözött fiúk és lányok igyekeznek az Istenháza. — A ruhák nem itt Ujhelyben készültek, hanem igazi matyólányok és legénykék kölcsönözték azokat a jóságos nővéreknél, ki a táncot betanította. Diszruhák voltak, — melyek a Fel-támadás ünnepére készültek s maguk körül árasztották, idevarázsolták egész Mezőkövesd nap-sugaras hangulatát.

M. Kovaliczky Sarolta.

— **Kitüntetés átadása.** Lengyel Mihály polgári iskolai igazgató nyugalmavonulása alkalmából a kultuszminiszter elismerő oklevéllel tüntette ki. Dr. Róder Pál tanügyi főtanácsos a kultuszminiszter megbízásából szerdán a városháza tanácstermében szép ünnepség keretében adta át a kitüntetést Lengyel Mihálynak.

— **Engesztelő gyászmise.** Tormay Cecile Mansz országos elnök lelki üdvéért a róm. kat. templomban április 26-án, hétfőn reggel 8 órakor gyászmise lesz az Égek urának bemutatva. Az elnökség kéri a MANSZ tagjait a gyászmisén való megjelenésre.

— **Tanügyi látogatás.** Simon Sándor tanügyi főtanácsos, tanulmányi felügyelő a sátoralj-ujhelyi felsőkereskedelmi iskolában kétnapos látogatást tett. Meghallgatta az előadásokat, felülvizsgálta a szertárakat, könyvtárakat, az intézet ügyvezetését és a látottak alapján elismerését fejezte ki Mathisz József igazgató előtt. A tanulmányi felügyelő különösen a gépirás módszerét találta elsőrangúnak.

— **Városi közgyűlés.** Dr. Orbán Kálmán polgármester csütörtök délután 4 óra egybehívta a város képviselőtestületét. A tárgysorozat egyik legérdekesebb pontja: a patak — olaszliszka villamos távvezeték kiépítéséhez szükséges költsön biztosítására.

— **Uj állomásfőnök Sárospatakon.** A Máv igazgató-sága Zacher Endre budapesti üzletvezetőségi intézőt a sárospataki vasútállomás főnökévé kinevezte.

— **Adomány.** Gróf Széchényi-Wolkenstein Ernőné a városi Nép-konyha részére a húsvéti ünnepek alkalmával 47 kg. bárányhúst, 5 kg. sertésszirt és 226 drb. zsemle adományozott.

— **Filléres vonatok.** Budapest két fillérest indít vasárnap reggel Sátoralj-ujhelyre. Az indulási idő 5.30 és 5.42. A két vonat utasainak mintegy a fele csak Miskolcra jön. Miskolcon egybekapcsolják az ujhelyi kocsikat és így Szerencs, Sárospatak és Ujhelybe már csak egy vonat érkezik. Az ujhelyi érkezés ideje 11 óra 16 perc. Visszaindulás ideje 18 óra 50 perc. — A Sopronba jelzett kétnapos filléres elmarad.

— **Megjelenik a színházi Ujság.** A színházi szezon végeztével a színházi lap szerkesztősége bejelentette a lap megszűnését. A „Zemplén” elsőnek közölheti: mégis lesz színházi ujság, változatlanul Weinberger Artur szerkesztésében.

— **Sikkasztásért elítéltek egy tanítót.** Az ujhelyi törvényszék tárgyalta Nemes Dezső volt taktaharkányi tanító sikkasztási ügyét. Az a vád ellene, hogy a lefoglalt vaskét árverés előtt eladta. Pénzbüntetésre ítélte a járásbíró. A törvényszék helybenhagyta az ítéletet.

— **Állástalan ifjak összeírása.** Az állástalan ifjuság elhelyezése érdekében megindult akciót támogatja Zemplénben az ujhelyi felsőkereskedelmi iskolában végzett, de ezidőszert állástalan ifjak összeírása. Felhívják mindazokat, akik Ujhelyben végeztek és nincsenek elhelyezkedve, hogy a statisztikai adatok kitöltése végett jelentkezzenek Mathisz József igazgatónál.

— **Botrányos futballmeccs — döntetlennel.** A SAC vasárnap a hatvani vasutasokkal 2:2 arányú döntetlennel mérkőzött. Weisz budapesti bíró botrányosan rosszul vezette a játékot. A kapust kiállította — aminek botrány lett a következménye. — A SAC 20:45 gólarány és 13 ponttal a 10-ik helyen áll.

— **Áramszünet.** Április 25-én, vasárnap reggel 5 órától déli 12 óráig az áramszolgáltatás javítási munkák miatt szünetel.

— **Dalosünnepély Gesztelyben.** A harangodvidéki ref. gyülekezetek énekkara május 2-án egyházi és népművelési dalosünnepélyt rendez Gesztelyben. A dalosünnepélyen résztvesznek: Alsódobsza, Berzék, Gesztely, Hernád-kak, Hernádnémeti, Megyaszó, Sajóhidvég, Keszyéten, Tiszaluc és Ujcsanáros róm. kath. és ref. dal-körei.

— **Az izlés iskolája.** Régóta megállapított tény, hogy a nők több izléssel rendelkeznek a lakás berendezésében, mint a férfiak. A meleg otthonos lakás tele van kézimunkákkal, szőnyegek, függönyök, asztalterítők, goblinek dicsérik a háziasszony izlését. Ez az izlés elsajátítható és fejleszthető tulajdonság. Nincsen olyan háziasszony, aki mellőzhetné a hasznos utbaigazításokat és jó tanácsokat lakása csinosításában. A legjobb tanácsokat a „Tündérújjak Magyar Kézimunkaujság” adja az otthonát szerető magyar nőknek. Egész iskolát nyitott ez a folyóirat, az izlés iskoláját. A nagyszámú cikkeken, illusztrációkon és mintákon kívül azonban minden évben valami értékes ajándékkal is kedveskedik a „Tündérújjak” olvasóinak. Aki P. 14.40-ért előfizet, a Zemplén kiadóhivatalánál megkapja az ide, nagyon értékes ajándékot az Indanthren fastési és Arany Egypt anyagra előrajzolt zsúrterítőt és hozzá négy virágdiszes csészét aljával. Az előfizetés hat havi részletben is lehetséges.

— **Életveszélyes sérülés farakodás közben.** Sulyos kimeneteli baleset történt Füzér-komlóson. A Károlyi telep munkásai fát vagoniroztak be, amikor a rakodó munkások mögött egy farakás leomlott és a fahasábok alá került Kis Ernő 35 éves famunkás. Kis Ernő mellkaszuódást és kulcsonttörést szenvedett. Sulyos állapotban szállították az ujhelyi kórházba.

Középitkezések Patakon

A vármegye főispánjának segítségével sikerült gazdasági szakiskola létesítését biztosítani Sárospataknak. Az iskola létesítéséhez felsőbb helyen is hozzájárultak és így a gazdasági iskola építését még ebben a hónapban megkezdik.

A sárospataki Ujtelep szép fejlődésére mutat, hogy ott iskola létesítése vált szükségessé. A két tantermes iskola létesítésére vonatkozó tervek elkészültek és azokat beterveztették jóváhagyásra.

1937. évi 5563. szám.

Cserkéreg és egyéb faanyag eladásáról szóló hirdetmény.

A makkoshotycai m. kir. erdőhivatal kerületében mintegy 1400 ürm.³ tűzifáról lekerülő cserkéreg, mintegy 150 db. 1.2 m. hosszú, mintegy 2000 db. 1.3 m. hosszú kisvasuti tölgy talpa és 2200 db. bükk keréktalp négy eladási csoportban 1937. évi május hó 5-én szóbeli versenytárgyalás útján eladásra kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál válaszbélyeg ellenében

a miskolci m. kir. erdőigazgatóság.

BUDAPESTEN
NÁLUNK
VÁSÁROLJON

Szövetkezetek
Bolt

ÁRUHÁZ A
HANGYA
KÖTELEKÉBEN

VII. Rákóczi út 36.
A ROKUSSAL SZEMBEN
IX. Boráros tér 1.

Városi Mozgó

A Városi Mozgó e heti előadásai során két igazán szép, kitűnő darabot mutatott be. A „Burgszínház” és csütörtök esti előadásban a „Mefisztó az operában” igen nagy sikert aratott.

Moziműsor: Szombat és Vasárnap „Moszkva—Shanghai”. Német filmdráma. — Kedd és szerdán „Asszony a hadihajón”, francia filmdráma. — Csütörtökön „A primadonna férje”, angol filmoperett.

Áprilisi vidám délután az ujhelyi gimnáziumban

Vidám délutánt ígért a kegyesrendi reálgimnázium „Kazinczy” önképzőkörének meghívója s a tornatermet zsufolásig megtöltő közönség valóban mókával, zenével, játékkal fűszerezett remek vidám műsort élvezett végig.

Az önképzőkör pompás cigányzenekara bemelegítő muzsikája után „Biró, Stépan, no meg a Gyulai” nyolcadikosok „könyfakészítő” jelenete következett.

Születésnap ajándék címén Bog-nár, Csizy és Pétervári hetedikesek kedveskedtek egy jelenetben a hálás közönségnek. Egy hangulatos melodráma után a III. osztály zenekara adott elő magyar nótákat, s Polányi István énekelt. Három vidám szinpadí jelenet: a „Tanulás”, „Igy nyitok ti” és az „Áprilisi hangzavar” egészítette ki a remek előadást.

Levente nyomtatványok nyomdánkban kaphatók

— **Kényszeregyezés.** A törvényszék elrendelte a kényszeregyezést ifj. Schwartz József sárospataki kereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Novák József.

A RÉGI ZEMPLÉN

Egy híres zempléni babona: a „Kimondhatatlan”

Írta: Lehoczky Sándor

Szenzációs és fantasztikus rémgéregényt lehetne írni azokból a történetekből, amelyeknek híre mintegy 20–25 évvel ezelőtt szájról-szájra járt Sátoraljaujhelyben és általában a boldog békebeli Zemplénvármegyében és amelyek középpontjában egy teljesen ártatlan agglegény vármegyei tisztviselő állott, *akinek nevét senkinek merete kimondani*, hanem mindenki (még a legutolsó ujhelyi suszterinas is) csak úgy emlékezett meg róla, hogy: *A Kimondhatatlan!*

Az illető vármegyei tisztviselő a Kossuth Lajos-utcában lakott. Jellegzetes uriember volt, de mint afféle elszegényedett dzsentrí, irnoki állást volt kénytelen vállalni a vármegyénél.

Nevét ezuttal csak kegyeletből és nem babonából nem írjuk ki. „Kimondhatatlan”-ról azt tartották a közhit, hogy családját hosszú évtizedek óta *végzetes balszerencse* üldözi és bajt hoz azokra is, akikkel érintkezik.

A babonások félték tőle és kerültk. Vadászok visszafordultak az utról, ha vele találkozott és még az akkori alispán sem mert bejönni hivatalába addig, amíg „Kimondhatatlan” a megyeháza kapujában álldogált.

Ezért volt neve „Kimondhatatlan” és ezért kellett az óvatosabbnak, még a szertartásos keresztvetés után is, gyorsan így kiáltani fel: „Barkóczy, Barkóczy! Százszor Barkóczy!”

Ez volt ugyanis az *ellen-varázsigé*, amely mintegy közömbösítette a nevükhöz fűződő furcsa és rossz babonát.

Ennek megértéséhez viszont tudni kell, hogy a Barkóczy-család az ő családjával ellentétben a *legszerencsésebb családnak* számított Zemplénben és ezért kellett a Barkóczyak jó szellemét segítségül hívni a „rossz szellem” ellen.

Páratlan furcsa babonás dolog volt ez a régi Zemplénben és ennek a furcsa babonának eredetéről szól a Zemplén kitűnő és előkelő munkatársának, Lehoczky Sándor ny. törvénytudós elnöknek alábbi érdekes visszaemlékezése.

*

Az elmúlt század 60-as éveiben Gálszécs vidékén él régi köznevelési származással egy földbirtokos, akit Felső-Zemplénben a „Kimondhatatlan” névvel ruháztak fel. Mert babonás hitből a világot sem merték a családi nevet kimondani. Ha valaki azt mondta: „Láttam a Kimondhatatlant” vagy „Beszéltem a Kimondhatatlannal”, mindenki tudta kiról van szó.

A babonahitnek több tragikus eset adott tápot. Ezek egyike volt a tűzvész, amely a Kimondhatatlannak távollétében éjjel a lakóház padlásán támadt és csaknem mindent elhamvasztott, sőt áldozatul ejtette a Kimondhatatlan egyik kisgyermekének életét is. Később szalonkavadászaton a Kimondhatatlan egyik könnyelmű vadásztársától a ballábán lösebet kapott. Hetekig a kórágynak kellett őriznie. Végül bicegőssé vált. Egy tavasszal az egész juhál-

lománya mételyben kipusztult. A rákövetkező évben minden szarvasmarhája elhullott.

Az emberek felfigyeltek ezekre az esetekre és nagy sajnálkozással úgy kezdtek vélekedni: „Nem jó ember lehet az, akit az Isten anynyi csapással sújt!” Egyelőre még nem mentek tovább a vélekedésükben.

De történetek tragikus esetek, amelyek a babonahitre hajlamosak előtt arra mutattak, minthogy a szerencsétlenség, a pusztulás, a veszedelem a Kimondhatatlannal könnyen másokra is áterjed.

Mindenki tudott a többi közt arról, hogy a Kimondhatatlan egy nyáron meglátogatta Tapoly-Isépen egykori iskolatársát, Bujanovich Rudolf földbirtokost és távozása után két nap múlva Bujanovich Rudolf borzasztó esetnek lett az áldozata. A magányosan élő, idős, előkelő ur este gyalogosan átment a szomszédfaluba róm. kat. papbarátjához kissé politizálni; zivataros, sötét éj volt mikor viszatért és ahogy a kastélya parkján haladt keresztül, a láncáról elszabadult két vérebje rávetette magát és csaknem felösméretlenségig holtra marcangolta.

Ezt követte egy ugyancsak megrendítő eset Sztára községben. A fiatal, nőtlen, rokonszenves gróf Sztáray Viktort, mikor éppen vacsorázott a kastély földszintjén, valaki nyilván bosszúból, kívülről az ablakon keresztül szivenlőtte. Mire az inas a lövés zajára befutott a szobába, a gróf már halott volt. A tettest nem tudták kinyomozni. Az uradalmi tisztartó elbeszéléséből köztudomásúvá vált, hogy ide is a Kimondhatatlan hozta a veszedelmet. Mert néhány nappal a gyilkosság előtt tenyészállat vásárlása céljából felkereste a gróft, aki igyekezett gyorsan végezni vele, — a felőle keringő vészhirek miatt. Mondta is a gróf rosszszatsejtőleg, féltréfásan a tisztartójának: „még valami baj ér!” És ime: a baj végzetes alakban be is következett.

A babonahit ragályos betegség. Terjed házról-házra, faluról-falura; behatol minden zugba és meg-

É r t e s í t é s .

Van szerencsém a mélyen tisztelt Közönség szives tudomására hozni, hogy **Sátoraljaujhelyben, Széchenyi-tér 15. szám alatt villanyerőre berendezett**

késes- és műköszörüs üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát.

Általam rozsdamentes acélból készített kések, ollók és más egyéb szerszámok izléses és szakszerű készítéséért felelősséget vállalok.

Metsző ollókat, oltó és szemző késeket tetszés szerinti kivitelben rozsdamentes acélból készítek, valamint javításokat elvállalok.

Miután ügyököm nincsen, csak az általam átvett tárgyakért vállalok felelősséget.

JUHÁSZ FERENC
késes és műköszörüs.

fertőz mindenkit. Mint a légy a pók hálójába, úgy került a szerencsétlen ember az események következtében a babonahit hálójába. Kerülték a vele való érintkezést és találkozást, sőt a neve kimondását is. És a „babona” idővel közeli rokonait sem kímélte meg.

A tévhitben élő emberek mindig igyekeznek a szerencsétlenség ellen talizmánokkal, amulettel, babonajelekkel és varázsszóval védekezni. Ez esetben Felső-Zemplénben egy varázsszóval kerestek védekezést.

— *Barkóczy, százszor Barkóczy!* — mondták hol hangosan, hol halkítva, ha valaki véletlenül kiejtette a Kimondhatatlannak családi nevét. Ez történt akkor is, ha valakit a véletlen összehozta Kimondhatatlannal.

— *Barkóczy, százszor Barkóczy!* Ez volt a felsőzempléni varázsszólam.

Tudni kell ugyanis, hogy báró Barkóczy János felsőzempléni nagybirtokost, aki a gróf Hadik-Barkóczy-féle hitbizományt alapította, rendkívül szerencsés embernek

Világszenzáció
a
MUSICA
kis pianinó!

96 cm. magas, 7 oktáv,
teljes hangerősség.

Tekintse meg a **Nemzetközi Vásáron**
a gyár kiállítását Iparcsarnok 468. sz.
és kérjen díjmentes képes prospektust
MUSICA r. t. Budapest VII.
Erzsébet körút 43. (Royal)

tartották. És joggal. Báró Barkóczy Jánosnak *arannyá vált minden a kezében*. Szerencséjének volt is látszata. Egymásután szerezte az uradalmakat.

Személyét a szerencse híre aranyozta be. Így lett a neve varázsszólam.

Am az évtizedek elmúlásával széjjelfoszlott a babonahit köde. Nem kell többé védekezni a babonaveszedelem ellen. — Sajnos, vannak reális nagy veszedelmek, ezek ellen kell küzdenünk.

Letartóztatták a hernádnémeti halálosvégi cigányháboru három tettesét

A „Zemplén” megírta, hogy halálosvégi véres cigányháboru folyt le a hernádnémeti cigánysoron. A cigányok vidám mulatozás után hajbakaptak, előkerült a kapa, ásó, fejsze, s mindaddig tartott a háboru, a közelharc, amigcsak egy cigánylegény halálos sebet, többben kisebb-nagyobb sérülést nem szenvedtek.

A csendőrség megállapítása sze-

rint a halálos szurás a Lakatos család egyik tagjától ered. Letartóztatták jd. Lakatos Jánost és hasonló nevű fiát, valamint Lakatos Sándort és beszállították őket az ujhelyi foházba.

Id. Lakatos Jánost a vizsgálóbíró szabadon engedte, míg a többiek ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt indul büntügyi eljárás.

Hat kiló tűzkő a bluzban és a prémgallérban

A pénzügyőrök ébersége vasárnap ismét súlyos vereséget mért az ujhelyi tűzkőcsempészetre. A Budapest felé induló vonatnál Simonovics Helén 21 éves leánynál találtak a vámszakasz nyomozói nagyobb mennyiségű csempészett tűzkövet. Összesen 26.700 darab

tűzkövet vettek el a Budapestre utazni akaró leánytól. Két kiló a bluzába volt rejtve, 4 kiló pedig télikabátjának prémgallérjába varrva. A lefoglalt csempészárú beiföldi értéke 4.300 pengő. A leány megbízója nevét eddig nem árulta el.

603. ig./1937. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Zemplén vármegye sátoraljaujhelyi Erzsébet kórháza pályázatot hirdet

1937. évi május hó 25. napjának d. e. 10 órai lejárattal a következő felszerelési tárgyak szállítására:

290 méter fekete serge-bélés, 579 méter molinó, 278 méter sötétkék zwittai barchet-bélés, 181 kgr. csepűvatta, 400 öltöny barchet női téliruha, 450 drb. barchet női alsósapkya, 130 drb. téli gypaju nagykendő, 300 drb. téli férfisapka, 181 drb. téli férfi felsőkabát varrás, 139 drb. téli férfizubbony varrás, 278 darab téli férfinadrág varrás.

A pályázati feltételek a közkórház gondnoki hivatalában írásban átvehetők.

Sátoraljaujhely, 1937. április hó 17-én.

Dr. Azary-Prihoda László
igazgató-főorvos.

847/17

A RÉGI ZEMPLÉN

Egy híres zempléni babona: a „Kimondhatatlan”

Irta: Lehoczky Sándor

Szenzációs és fantasztikus rémgényt lehetne írni azokból a történetekből, amelyeknek híre mintegy 20—25 évvel ezelőtt szájról-szájra járt Sátoraljaujhelyben és általában a boldog békebeli Zemplénumvármegyében és amelyeknek középpontjában egy teljesen ártatlan aglegény vármegyei tisztviselő állott, *akinek nevét senkinek merete kimondani*, hanem mindenki (még a legutolsó ujhelyi suszterinas is) csak úgy emlékezett meg róla, hogy: *A Kimondhatatlan!*

Az illető vármegyei tisztviselő a Kossuth Lajos-utcában lakott. Jellegzetes uriember volt, de mint afféle elszegényedett dzsentrí, irnokai állást volt kénytelen vállalni a vármegyénél.

Nevét ezuttal csak kegyeletből és nem babonából nem írjuk ki. „Kimondhatatlan”-ról azt tartotta a közhit, hogy családját hosszú évtizedek óta *végzetes balszerencse* üldözi és bajt hoz azokra is, akikkel érintkezik.

A babonások félték tőle és kerülték. Vadászok visszafordultak az utról, ha vele találkoztak és még az akkori alispán sem mert bejönni hivatalába addig, amíg „Kimondhatatlan” a megyeháza kapujában álldogált.

Ezért volt neve „Kimondhatatlan” és ezért kellett az óvatosabbnak, még a szertartásos keresztvetés után is, gyorsan így kiáltani fel: „Barkóczy, Barkóczy! Százszor Barkóczy!”

Ez volt ugyanis az *ellen-varázsigé*, amely mintegy közömbösítette a nevékhöz fűződő furcsa és rossz babonát.

Ennek megértéséhez viszont tudni kell, hogy a Barkóczy-család az *ő családjával ellentétben a legszerencsésebb családnak* számított Zemplénben és ezért kellett a Barkóczyak jó szellemét segítségül hívni a „rossz szellem” ellen.

Páratlan furcsa babonás dolog volt ez a régi Zemplénben és ennek a furcsa babonának eredetéről szól a Zemplén kitűnő és előkelő munkatársának, Lehoczky Sándor ny. törvénytudós elnöknek alábbi érdekes visszaemlékezése.

Az elmúlt század 60-as éveiben Gálszécs vidékén él régi köznevelési származással egy földbirtokos, akit Felső-Zemplénben a „Kimondhatatlan” névvel ruháztak fel. Mert babonás hitből a világot sem merték a családi nevet kimondani. Ha valaki azt mondta: „Láttam a Kimondhatatlant” vagy „Beszéltem a Kimondhatatlannal”, mindenki tudta kiról van szó.

A babonahitnek több tragikus eset adott tápot. Ezek egyike volt a tűzvész, amely a Kimondhatatlannak távollétében éjjel a lakóház padlásán támadt és csaknem mindent elhamvasztott, sőt áldozatul ejtette a Kimondhatatlan egyik kisgyermekének életét is. Később szalonkavadászaton a Kimondhatatlan egyik könnyelmű vadásztársától a ballában lösebet kapott. Hetekig a kórággyat kellett őriznie. Végülis bicegőssé vált.

Egy tavasszal az egész juhál-

lománya mételyben kipusztult. A rákövetkező évben minden szarvasmarhája elhullott.

Az emberek felfigyeltek ezekre az esetekre és nagy sajnálkozással úgy kezdtek vélekedni: „Nem jó ember lehet az, akit az Isten anynyi csapással sújt!” Egyelőre még nem mentek tovább a vélekedésükben.

De történtek tragikus esetek, amelyek a babonahitre hajlamokat előttrá mutattak, minthogy a szerencsétlenség, a pusztulás, a veszedelem a Kimondhatatlannal könnyen másokra is áttérjed.

Mindenki tudott a többi közt arról, hogy a Kimondhatatlan egy nyáron meglátogatta Tapoly-Isépen egykori iskolatársát, Bujanovich Rudolf földbirtokost és távozása után két nap múlva Bujanovich Rudolf borzasztó esetnek lett az áldozata. A magányosan élő, idős, előkelő ur este gyalogosan átment a szomszédfaluba róm. kat. papbarátjához kissé politizálni; zivataros, sötét éj volt mikor viszatért és ahogy a kastélya parkján haladt keresztül, a láncáról elszabadult két vérebje rávetette magát és csaknem felösméretlenségig holtra marcangolta.

Ezt követte egy ugyancsak megrendítő eset Sztára községben. A fiatal, nőtlen, rokonszenves gróf Sztáray Viktort, mikor éppen vacsorázott a kastély földszintjén, valaki nyilván bosszúból, kívülről az ablakon keresztül szivenlőtte. Mire az inas a lövés zajára befulott a szobába, a gróf már halott volt. A tettest nem tudták kinyomozni. Az uradalmi tisztartó elbeszéléséből köztudomásúvá vált, hogy ide is a Kimondhatatlan hozta a veszedelmét. Mert néhány nappal a gyilkosság előtt tenyészállat vásárlása céljából felkereste a gróft, aki igyekezett gyorsan végezni vele, — a felőle keringő vészhierek miatt. Mondta is a gróf roszszatsejtőleg, féltréfásan a tisztartójának: „még valami baj ér!”. És ime: a baj végzetes alakban be is következett.

A babonahit ragályos betegség. Terjed házról-házra, faluról-falura; behatol minden zugba és meg-

É r t e s i t é s .

Van szerencsém a mélyen tisztelt Közönség szives tudomására hozni, hogy **Sátoraljaujhelyben, Széchenyi-tér 15. szám alatt villanyerőre berendezett**

késes- és műköszörüs üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát.

Általam rozsdamentes acélból készített kések, ollók és más egyéb szerszámok izléses és szakszerű készítéséért felelősséget vállalok.

Metsző ollókat, oltó és szemző késeket tetszés szerinti kivitelben rozsdamentes acélból készítek, valamint javításokat elvállalok.

Miután ügynököm nincsen, csak az általam átvett tárgyakért vállalok felelősséget.

JUHÁSZ FERENC
késes és műköszörüs.

fertőz mindenkit. Mint a légy a pók hálójába, úgy került a szerencsétlen ember az események következtében a babonahit hálójába. Kerülték a vele való érintkezést és találkozást, sőt a neve kimondását is. És a „babona” idővel közeli rokonait sem kímélte meg.

A tévhitben élő emberek mindig igyekeznek a szerencsétlenség ellen talizmánokkal, amulettel, babonajelekkel és varázsszólamokkal védekezni. Ez esetben Felső-Zemplénben egy varázsszólammal kerestek védekezést.

— *Barkóczy, százszor Barkóczy!* — mondták hol hangosan, hol halkítva, ha valaki véletlenül kiejtette a Kimondhatatlannak családi nevét. Ez történt akkor is, ha valakit a véletlen összehozta Kimondhatatlannal.

— *Barkóczy, százszor Barkóczy!* Ez volt a felsőzempléni varázsszólam.

Tudni kell ugyanis, hogy báró Barkóczy János felsőzempléni nagybirtokost, aki a gróf Hadik-Barkóczy-féle hitbizományt alapította, rendkívül szerencsés embernek

Világszenzáció
a
MUSICA
kis pianinó!
96 cm. magas, 7 oktáv,
teljes hangerősség.
Tekintse meg a Nemzetközi Vásáron
a gyár kiállítását Iparcsarnok 468. sz.
és kérjen díjmentes képes prospektust
MUSICA r. t. Budapest VII.
Erzsébet körút 43. (Royal)

tartották. És joggal. Báró Barkóczy Jánosnak *arannyá vált minden a kezében*. Szerencséjének volt is látszata. Egymásután szerezte az uradalmakat.

Személyét a szerencse híre aranyozta be. Így lett a neve varázsszólam.

Am az évtizedek elmúlásával széjjelfoszlott a babonahit köde. Nem kell többé védekezni a babonaveszedelem ellen. — Sajnos, vannak reális nagy veszedelmek, ezek ellen kell küzdenünk.

Letartóztatták a hernádnémeti halálosvégi cigányháboru három tettesét

A „Zemplén” megírta, hogy halálosvégi véres cigányháboru folyt le a hernádnémeti cigánysoron. A cigányok vidám mulatozás után hajbakaptak, előkerült a kapa, ásó, fejsze, s mindaddig tartott a háboru, a közelharc, amigcsak egy cigánylegény halálos sebet, többen kisebb-nagyobb sérülést nem szenvedtek.

A csendőrség megállapítása sze-

rint a halálos szurás a Lakatos család egyik tagjától ered. Letartóztatták id. Lakatos Jánost és hasonnevű fiát, valamint Lakatos Sándort és beszállították őket az ujhelyi foházba.

Id. Lakatos Jánost a vizsgálóbíró szabadonengedte, míg a többiek ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt indul büntügyi eljárás.

Hat kiló tűzkő a bluzban és a prémgallérban

A pénzügyőrök ébersége vasárnap ismét súlyos vereséget mért az ujhelyi tűzkőcsempészetre. A Budapest felé induló vonatnál Simonovics Helén 21 éves leánynál találtak a vámszakasz nyomozói nagyobb mennyiségű csempésztett tűzkövet. Összesen 26.700 darab

tűzkövet vettek el a Budapestre utazni akaró leánytól. Két kiló a bluzába volt rejtve, 4 kiló pedig télikabátjának prémgallérjába varrva. A lefoglalt csempészaru belföldi értéke 4.300 pengő. A leány megbízója nevét eddig nem árulta el.

603. ig./1937. szám.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

Zemplén vármegye sátoraljaujhelyi Erzsébet kórháza pályázatot hirdet

1937. évi május hó 25. napjának d. e. 10 órai lejáratl a következő felszerelési tárgyak szállítására:

290 méter fekete serge-bélés, 579 méter molinó, 278 méter sötétkék zwittai barchet-bélés, 181 kgr. csepűvatta, 400 öltöny barchet női téliruha, 450 drb. barchet női alsószoknya, 130 drb. téli gypaju nagykendő, 300 drb. téli férfisapka, 181 drb. téli férfi felsőkabát varrás, 139 drb. téli férfizubbony varrás, 278 darab téli férfinadrág varrás.

A pályázati feltételek a közkörház gondnoki hivatalában írásban átvehetők.

Sátoraljaujhely, 1937. április hó 17-én.

Dr. Azary-Prihoda László
igazgató-főorvos.

847/17

A ZEMPLÉN HELYSZINI KÖZVETÍTÉSE

Kardoss Géza társulatánál . . .

Eger. Harmadik hete játszik itt a Kardoss Géza társulata.
— Milyen a társulat? — kérdezzük Kardoss Gézát.
— Legyen szerencsénk az előadáson . . .

„Marika hadnagya“ szerepel a vasárnap délutáni előadás műsorán. Hont Erzsébet primadonna helyett Pintér Ági játsza a címszerepet. A plakáton egyébként egy csomó ismerős név: Jatzkó karnagy, Solyom Győző, Bende, Szokolly, Pillér, a nagyszerű Selmeczy, a művésznők közül: Jatzkó Cia.
A pénztár körül csoportosulás. Telt ház.

Valakinek nem tetszik, hogy nem kap jegyet a „Marika hadnagya“hoz. Mindjárt kifejezést is ad ennek: „Nem szép Kardossról“. Az emberek nevetnek a megjegyzésen.
A harmincezer lakosú Egernek nincs egy rendes színháza. Alig

Megjelent a közszolgálati jogszabályok gyűjteményében az állami alkalmazottak nyugellátására vonatkozó füzet

A közszolgálati jogszabályok egységes gyűjteményének IV. füzeteként most hagyta el a sajtót az állami nyugdíjasok és hátrahagyottainak nyugellátására vonatkozó jogszabályok összefoglalása. Ehhez a füzethez is — miként az elsőhöz — Fabinyi Tihamér irt előszót.

Eppen egy évvel ezelőtt látott napvilágot az egységes gyűjtemény első füzeté, mely a tényleges szolgálatban álló állami és vármegyei alkalmazottak illetményeire vonatkozó jogszabályokat foglalta össze. Ez a füzet néhány hónap alatt teljesen elfogyott és azóta második kiadást ért meg, ami bizonyítja, hogy a közszolgálati jogszabályoknak gyűjteményes összefoglalása sürgős szükségletet elégít ki.

Most a pénzügyminiszter újabb füzetben azokat a jogszabályokat adja közre Karikás Mihály dr. miniszteri tanácsos és munkatársainak nagy gondval készült összeállításában, amelyek az állami nyugdíjasok és hátrahagyottak nyugellátására vonatkoznak. A nyugdíj jogot 25 évvel ezelőtt az 1912. évi LXV. t. c. szabályozta és a letelt negyedszázad alatt e törvény rendelkezései a számos módosító, kiegészítő és pótló törvény és rendelet révén annyira módosultak, hogy ma már alig van olyan rendelkezése, amely

öt százan férnek ebbe a régi, őrsdi épületbe.

De nézzük az előadást. Szokolly nevét ép a közönség. Sokat fejlődött ez a tehetséges színész. Solyom huszártőhadnagyi szerepében mutat jól. Sok tapsot kap a széphangu Pintér Ági, ez a fiatal, feltűnően széphangu, csinos szubrett. Sokat nevet a közönség Szilassy Ibi mókáin . . . Nem folytatjuk, elvégre nem irhatunk kritikát az ujhelyi előadások — előtt Kardoss Géza általunk küldi üdvözlését Ujhelynek. Így köszön: A május 15-i viszontlátásra!

Még egy, amiről nem feledkezhetünk meg: Kardoss Géza lezártította az ujhelyi helyárat.

LÓW MIHÁLY
FŐÁRUSÍTÓTÓL

vegyen sorsjegyet

teljesen eredeti formájában állana fenn. Ezért volt szükséges a nagyon szövevényessé vált nyugellátási szabályokat olyan rendszerbe összefoglalni, amely a tájékoztatást megkönnyíti.
A munka a m. kir. állami nyomdánál kapható és ára példányonként 2 pengő.

Zemplének
Pestén a
METROPOLE-ba

szállnak

Rákóczi-ut 58. Tel.: 389-50

150 modern szoba, hidegmeleg folyóvízzel, telefon, rádió és csengőt pótáló elektromos fényjelzésekkel. Patinásírú kiváló konyha. Valódi erdélyi Flekken különlegességek. — Esténként

CSÓKA FERI muzsikál.

A Téli kertben az **ILNICZKY**-rádió-jazz játszik a tánchoz.

Szobák 4.— P-től

Előnyös penzió-árak. 601/15

A tokaji kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságtól.

Tk. 126/1937. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Vavrek István végrehajtható kiskoru Rakovszki József és Rakovszki István végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 150 P tőke, 29 P költség és 18 P 90 f költség behajtása végett az özv. Rakovszki Józsefné sz. Kristóf Zsuzsanna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jogra tekintet nélkül és a haszonélvezeti jog fenntartása mellett a csatlakozottak kimondott Polereczky Kálmán 40 P 28 f tőke követelése és jár. behajtása végett az Erdőbénye községben fekvő következő ingatlanokra elrendelte:

1. az erdőbényei 744. sz. betétben A. + 1. sorsz., 429 hrsz. alatti házhaszonségnek kiskoru Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{3}{8}$ -ad részére . . . 300 P

2. az erdőbényei 745. sz. betétben A. + 1. sorsz. s 430. hrsz. alatti kertnek k. Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{3}{22}$ -ed részre 5 P

3. az erdőbényei 699. sz. betétben A. I. 2. sorszám, 2882. hrsz. alatti szántónak kisk. Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére . . . 25 P

4. az erdőbényei 1426. sz. betétben A. I. 5—8. sorsz., 3754, 3755., 3756., 2739/1. hrsz. alatti ingatlanok kiskoru Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére . . . 155 P

5. az erdőbényei 1531. sz. betétben A. I. 1—4. sorsz., 2465., 2466., 2467., 2468. hrsz. alatti ingatlanok kiskoru Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére . . . 505 P

6. az erdőbényei 1827. számú betétben A. I. 4. sorsz. s 5501/1. hrsz. alatti ingatlanok kisk. Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére . . . 25 P

7. az erdőbényei 2242. sz. betétben A. I. 1. sorszám, 1899. hrsz. alatti ingatlanok kiskoru Rakovszki József tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ ed részre . . . 30 P kikiáltási ár mellett;

továbbá a Vavrek István hitelező kezeihez fizetendő 18 P 90 f költség és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 2 P költség behajtása végett:

8. az erdőbényei 744. sz. betétben A. + 1. sorsz., 429 hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajd. képező $\frac{3}{8}$ -ad részére 300 P

9. az erdőbényei 745. sz. betétben A. + 1. sorsz., 430. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajd. képező $\frac{3}{22}$ -ed részére 5 P

10. az erdőbényei 699. sz. betétben A. I. 2. sorszám, 2882. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ ed részére . . . 25 P

11. az erdőbényei 1426. sz. betétben A. I. 5—8. sorszám, s 3754., 3755., 3756., 2739/1. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére 155 P

12. az erdőbényei 1531. sz. betétben A. I. 1—4. sorszám, 2465., 2466., 2467., 2468. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére 505 P

13. az erdőbényei 1827. sz. betétben A. I. 4. sorszám és 5501/1. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ -ed részére . . . 25 P

14. és végül az erdőbényei 2242. sz. tkvi betétben A. I. 1. sorsz. s 1899. hrsz. alatti ingatlanok Rakovszki István tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ ed részére . . . 30 P kikiáltási ár mellett.

Az árverést 1937. évi május hó 11. (tizenegy) napjának délután $\frac{1}{2}$ 2 órakor Erdőbénye község házában fogják megtartani.

Az 1. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 281 P 60 f-nél, Vavrek István kérelmére 321 P 90 f-nél, a 2. számú ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 122 P 40 f-nél, Vavrek István kérelmére 162 P 70 f-nél, a 3. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 81 P 70 f-nél, Vavrek István kérelmére pedig 122 P-nél, a 4. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 104 P-nél, Vavrek István kérelmére pedig 122 P-nél, az 5. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 253 P és Vavrek István kérelmére 253 P-nél, a 6. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 97 P 40 f-nél, Vavrek István kérelmére 138 P-nél, a 7. alatti ingatlan Polereczky Kálmán kérelmére 81 P 20 f-nél, Vavrek István kérelmére 121 P 50 f-nél, a 8. alatti kikiáltási ár $\frac{1}{2}$ -énél, a 9—14. alatti ingatlanokat a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni.

Tokaj, 1937. évi február hó 19. napján.

Dr. Kosinszky József sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelét: **Olvashatatlan aláírás** kiadó.

848/17

BIRTOK

Megvételre kerestetik a sátoraljaujhelyi határban 20—30 hold szántó, 3—5 holdas szőlő, több nagyobb kiterjedésű erdő, egy 3—4 szobás családi ház. Cim: **a Zempl. Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi irodájában.**

PUCH-MERAY 200

Főbb jellemzői:

6 lóerő — 2.7 lt. fogyasztás, 80—85 km. óránkénti sebesség — 40 wattos világítás — 3 fokozatu sebességváltás

ÁRA: P 980.—

Kapható:

18 havi **RÉSZLETRE IS!**

Felsőmagyarországi Villamossági, Rádió és Műszaki Vállalatnál

Városi Moziépület

Telefon 14

Sátoraljaujhely

Nyomatott a laptulajdonos; Zemplén Könyvnyomda és Lapkiadó Rt. betűivel Sátoraljaujhely. Felelős kiadó: Balla János.